Як пояснити дітям, що відбувається?

1. Говоріть із дітьми. Не варто думати, що вони не зрозуміють чи злякаються ще більше. Що справді лякає, так це невідомість – дитина, яка не може зрозуміти, що саме та чому відбувається, стресує ще більше. Тож виділіть час та поспілкуйтеся з вихованцями. Поясніть, що так, зараз скалалася така ситуація, повідомлення про «замінування» надходять у різні заклади освіти країни, і на ці події не можуть вплинути ані педагоги, ані батьки. На щастя, такі повідомлення найчастіше не несуть реальної загрози, тож зараз їх можна сприймати як тренування, але при цьому варто чітко виконувати всі вказівки педагога.

Якщо ж ваш заклад опинився серед тих, які були вимушені перейти на дистанційку саме через повідомлення про «замінування», то варто розповісти дітям, що це вимушена міра, і все згодом повернеться до норми.

2. Поясніть, що ви поруч. Діти мають знати, що на випадок надзвичайних ситуацій розроблені детальні інструкції, завдяки виконанню яких можна звести ризики до мінімуму. Ви чудово розумієтеся на цих інструкціях та знаєте алгоритм дій, як і інші педагоги, тож учні можуть бути впевнені: їм підкажуть, як діяти правильно. І тут важливо донести до дітей, що у випадку надзвичайної ситуації головний саме редагог, його потрібно слухатися і слухати (і дуже уважно!).

3. Не панікуйте, але й не применшуйте рівень загрози. Так, будь-яка надзвичайна ситуація – це стрес, навіть хибні повідомлення про замінування. Звісно, все це неабияк нервує. Але панікувати та залякувати категорично не можна! Утім, не варто і ставитися до ситуації зверхньо. Краще обрати золоту середину.

4. Проводьте тематичні виховні години. Усі педагоги мають знати правила евакуації з будівлі в разі надзвичайної ситуації. Але і вихованці теж! Проведіть виховну годину, присвячену діям під час евакуації (щоб закріпити результат, можна створити тематичний тест та запропонувати його вихованцям), роздрукуйте правила поведінки в надзвичайних ситуаціях та роздайте дітям (або повісьте у класному куточку). Також варто пояснити школярам, що всі ці заходи проводяться не для того, щоби налякати їх, ні, вони потрібні для тренування.

Як необхідно діяти?

Роз’яснення, як діяти за потреби евакуюватися, днями опублікувала Служба освітнього омбудсмена. Правила евакуації детально розписані у Правилах пожежної безпеки для навчальних закладів:

- визначити найбезпечніші евакуаційні шляхи та виходи до безпечної зони в найкоротший строк;
- ліквідувати умови, які сприяють виникненню паніки. З цією метою працівникам закладів та установ не можна залишати дітей без нагляду з моменту виявлення пожежі та до її ліквідації;
- евакуацію людей слід починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних із ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння. Дітей молодшого віку і хворих слід евакуювати в першу чергу;
- у зимовий час на розсуд осіб, які здійснюють евакуацію, діти старших вікових груп можуть заздалегідь одягтися або взяти теплий одяг із собою, а дітей молодшого віку слід виводити або виносити, загорнувши в ковдри або інші теплі речі;
- ретельно перевірити всі приміщення, щоб унеможливити перебування у небезпечній зоні дітей;
- виставляти пости безпеки на входах у будівлі, щоб унеможливити повернення дітей і працівників до будівлі, де виникла пожежа;
- у разі гасіння слід намагатися у першу чергу забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;
- щоб запобігти поширенню вогню, диму, слід утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також – від розбивання скла.

Почувши сигнал «Тривога», вихованці мають звільнити приміщення класу за командою педагога, відповідального за кабінет (виходити бажано поодинці). Учні мають залишити приміщення в супроводі педагога. При цьому необхідно зачиняти вхідні двері, якими ніхто більше не користуватиметься. Також варто заздалегідь пояснити дітям, що під час евакуації не можна штовхатися, бігти, голосно розмовляти (це може заважати іншим чути команди педагога).

Місце збору, до якого всі мають прямувати у випадку евакуації, визначається заздалегідь. Кожна група має зайняти визначене місце у строю і не може його змінювати без розпорядження директора. Коли група прибула на місце, необхідно одразу провести перекличку, після чого кожна відповідальна за евакуацію особа повідомляє директору про кількість евакуйованих. Якщо когось із дітей немає, необхідно негайно доповісти керівнику закладу освіти та керівнику підрозділу ДСНС України про відсутніх, та вказати місця, де вони б могли перебувати.

Важливо: *Необхідно зробити все можливе для того, аби попередити паніку, і в жодному разі не залишати дітей без нагляду.*

Також під час евакуації варто уважно перевірити всі приміщення. Необхідно пам'ятати, що деякі діти можуть злякатися та сховатися під парти або у шафи. Учитель має впевнитися в безпечності маршруту евакуації. До речі, у

випадку надзвичайної ситуації краще об’єднати дві групи, тоді під час переміщення один педагог очолюватиме колону, а інший – замикатиме.

Як має діяти директор?

Отримавши інформацію про замінування, директор має одразу повідомити про це відповідні служби, організувати оповіщення та евакуацію учасників освітнього процесу.

Після сигналу тривоги керівник закладу освіти має прибути до заздалегідь визначеного місця збору, сюди ж має надходити інформація від усіх підрозділів про перебіг евакуації. Також директор повинен:

- довести інформацію щодо події до управління освіти та засновника закладу;
- здійснювати керівництво евакуацією людей до прибуття працівників ДСНС України. У разі загрози життю людей – негайно організувати їх рятування (евакуацію), використовуючи для цього всі наявні сили і засоби;
- організувати перевірку наявності всіх учасників освітнього процесу, евакуйованих із будівлі;
- направити для зустрічі працівників ДСНС України та інших служб особу, яка добре знає під'їзні шляхи;
- вивести з небезпечної зони всіх працівників та інших осіб, не зайнятих евакуацією людей;
- організувати охорону небезпечного місця шляхом спостереження здалеку;
- не допускати сторонніх осіб до небезпечного місця, доки не прибули фахівці;
- припинити всі роботи, не пов'язані з заходами щодо евакуації;
- організувати відключення мереж електропостачання і газопостачання, зупинку систем вентиляції та кондиціонування повітря тощо;
- забезпечити безпеку людей, які беруть участь в евакуації, від можливих пошкоджень внаслідок вибуху;
- інформувати керівника аварійно-рятувальної служби підрозділу про наявність людей у будівлі.

Під час евакуації медичний працівник має зібрати інформацію про травмованих учасників освітнього процесу та працівників закладу, в разі необхідності надати першу допомогу та викликати екстрену медичну допомогу.

Якщо небезпека ліквідована, необхідно повернутися до класів, дотримуючись тих самих правил.

Як діяти, якщо до закладу освіти зателефонували та повідомили про замінування?

Є певна інструкція для посадових осіб, які отримали повідомлення про загрозу вибуху. В такому випадку радять не кидати слухавку одразу, небхідно уважно вислухати того, хто телефонує, спробувати з'ясувати його вимоги та отримати додаткову інформацію. Під час розмови варто звернути увагу на нюанси та спробувати за голосом визначити стать і приблизний вік особи.

Також можна зробити вигляд, що ви погано чуєте співрозмовника, а отже попросити повторити повідомлення. Якщо можливо, його варто записати на диктофон. Ставте уточнювальні запитання щодо місця та часу реалізації погрози, про мотиви. Також спеціалісти радять звернути увагу на будь-які фонові звуки (музику, шум вулиці та машин – усе це допоможе визначити, звідки надійшов дзвінок. Після завершення розмови необхідно сповістити про неї керівництво та відповідні служби.

Щиро сподіваємося, що на практиці ця інформація вам не знадобиться. Але коли ми попереджені та знаємо, що робити, ми можемо мінімізувати ризики.

Інформацію підготувала методист
Хмельницького палацу творчості дітей та юнацтва
Світлана Довгань